

Læreplan i skogfaget Vg3 / opplæring i bedrift

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 22. juni 2015 etter delegasjon i brev av 26. september 2005 fra Utdannings- og forskningsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2015

Formål

Skogfaget skal legge grunnlaget for yrkesutøvelse innen forvaltning og drift av skog. Skogbruk omfatter verdiskaping basert på forvaltning av store nasjonale ressurser. Skogbruket er en betydelig aktør i framtidens bioøkonomi. Riktig forvaltning og drift er viktig i et klimaperspektiv, for å optimalisere produksjon av trebaserte klimanøytrale produkter og økt Co2 binding. Skogbransjen etterspør profesjonelle yrkesutøvere som behersker hensiktsmessige driftsmetoder, og har kompetanse knyttet til forvaltning av skogressurser i et langsiktig bærekraftig perspektiv.

Opplæringen skal bidra til å utvikle yrkesutøvere som kan bruke skogsmaskiner, velge hensiktsmessige metoder og ta i bruk ny kompetanse i drift av skog. Det skal legges til rette for at lærlingen får erfaring med å foreta raske og selvstendige vurderinger og beslutninger, og å kunne ta vare på egen og andres sikkerhet.

Opplæringen i skogfaget skal ha en bærekraftig tilnærming som tar økonomiske, økologiske og sosiale hensyn. Opplæringen i skogfaget skal legge grunnlag for videre kompetansebygging og være et utgangspunkt for livslang læring innen skognæringen.

Fullført og bestått opplæring fører fram til fagbrev i skogfaget. Yrkestittel er Skogsoperatør.

Struktur

Skogfaget består av to hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng

Oversikt over hovedområdene:

Årstrinn	Hovedområder
Vg3 opplæring i bedrift	Bransjelære Skogsdrift og skogbrukstiltak

Hovedområder

Bransjelære

Hovedområdet handler om informasjonsinnhenting og rapportering av arbeid i skog. I dette inngår bruk av skogbruksplan og digitale verktøy til navigering, planlegging og dokumentasjon av arbeidsoppgaver. Helse, miljø og sikkerhet inngår i hovedområdet. Bærekraftig forvaltning, miljøstandarder og gjeldende regelverk for bransjen er sentralt.

Skogsdrift og skogbrukstiltak

Hovedområdet omfatter arbeidsprosesser innen skogsdrift og skogbrukstiltak. I dette inngår planlegging og gjennomføring av arbeid i skog i tråd med gjeldende miljøstandard og regelverk. Virkesutnytting og lønnsomhet er sentralt i området.

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I skogfaget forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Muntlige ferdigheter i skogfaget innebærer å foreslå, diskutere og begrunne faglige valg og løsninger i arbeidsutførelsen. Det betyr også å kommunisere med kollegaer, oppdragsgivere, kunder og andre faggrupper.

Å kunne skrive i skogfaget innebærer å rapportere og dokumentere. Det betyr å kommunisere med oppdragsgiveren og med offentlige og private samarbeidspartnere.

Å kunne lese i skogfaget innebærer å forstå innholdet i og bruke arbeidsbeskrivelser, miljøskjema, bruksanvisninger, HMS-datablader og regelverk. Det betyr å orientere seg i faglitteratur.

Å kunne regne i skogfaget innebærer å utføre relevante målinger og beregninger. Det innebærer å kalkulere priser og utføre beregninger knyttet til økonomisk planlegging og drift.

Digitale ferdigheter i skogfaget innebærer å innhente og utveksle informasjon og dokumentasjon via Internett. Det betyr å bruke GPS, digitale kart og andre digitale hjelpemidler i skogsmaskinen.

Kompetansemål

Etter Vg3

Bransjelære

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- forklare prinsippet for bærekraftig forvaltning og gjøre rede for hvordan dette ivaretas i nasjonale miljøstandarder for skogbruket
- bruke skogbruksplan, kart og GPS til navigering, planlegging og dokumentasjon av arbeidsoppgaver
- påvise og rapportere avvik og dokumentere resultater etter skogsdrift med digitale verktøy
- innhente relevante data og dokumentere tiltak med digitale verktøy og bruke Internett
- kommunisere og samarbeide med kollegaer, andre yrkesutøvere, rettighetshavere og interessegrupper i tilknytning til arbeid i skog
- arbeide etter regelverk og avtaler som regulerer arbeidsforhold i skogbransjen, og gjøre rede for arbeidsgiverens og arbeidstakerens plikter og rettigheter
- vurdere risiko og ivareta helse, miljø og sikkerhet under arbeid i skog.
- utføre arbeidsoppgaver i skog på en ergonomisk riktig måte

Skogsdrift og skogbrukstiltak

Mål for opplæringen er at lærlingen skal kunne

- planlegge og vurdere hogstform ved etablering av ny skog og kunne velge foryngelsesmetode

- planlegge og vurdere behov for ungskogpleie
- vurdere behov for forhåndsrydding før tynning og hogst
- planlegge tynning, foryngelseshogst og framkjøring av virke i tråd med gjeldende miljøstandard og regelverk
- vurdere skaderisiko før tynning
- utføre tynning og foryngelseshogst med hogstmaskin etter gjeldende miljøstandard og regelverk
- kunne anvende gjeldende tømmerreglement
- kunne utføre aptering og forklare hvordan en apteringsinstruksjon fungerer
- utføre kontroll og kalibrering av produksjonsutstyr
- kjøre fram skogsvirke med lassbærer etter gjeldende miljøstandard og regelverk
- utføre hogst med motorsag etter gjeldende miljøstandard og regelverk
- utføre regelmessig vedlikehold på hogstmaskin, lassbærer og motorsag
- vurdere risiko for kjøreskader og planlegge og gjennomføre forebyggende tiltak ved behov
- kalkulere driftspris og utføre driftsoppfølging for å vurdere lønnsomhet av gjennomført drift

Vurdering

Vg3 skogfaget

Bestemmelser for sluttvurdering:

Hovedområder	Ordning
Bransjelære	Alle skal opp til fagprøven som normalt skal gjennomføres innenfor en tidsramme på tre virkedager.
Skogsdrift og skogbrukstiltak	Alle kandidater som ikke har fulgt normalt opplæringsløp, må ha bestått eksamen på Vg3-nivå i lærefaget. Eksamen utarbeides sentralt og sensureres lokalt.

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.